

Література

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
2. Про медіацію: Проект закону № 7481 від 17 грудня 2010 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=39276.
3. Єрмоєнко Г. А. Що таке медіація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravotoday.in.ua/ru/press-centre/publications/pub-504/>
4. Єрмоєнко Г. Медіація – альтернативний спосіб розв'язання конфліктів, або і вівці цілі, і вовки не голодні / Г. Єрмоєнко. – Маркетинг в Україні. – 2009. – № 5. – С. 67-70.

УДК 342.922

Удод М. В., к.ю.н., доцент,
Такаджі Л. Г., студентка,

Донецький національний університет, м. Вінниця, Україна

ПРОБЛЕМА ВРЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Забезпечення прав і законних інтересів юридичних осіб у різних сферах державного управління визначає розвиток України на шляху демократії, економічного прогресу та євроінтеграції, виступає одним із основних завдань процесу реформування правової системи, стрімкого вдосконалення адміністративного законодавства. Значною мірою процес реформування торкається й адміністративно-деліктного права України. Науковцями почали розроблятися й втілюватися в життя нові теоретичні підходи та положення. Завдяки останнім особливу роль у період формування правової держави в Україні почав відігравати один з основних інститутів адміністративно-деліктного права – інститут адміністративної відповідальності юридичних осіб [1, с. 71].

Проблемам адміністративної відповідальності юридичних осіб присвячена значна кількість праць таких вчених, як Дорохіна Ю. А., Саєнко С. І., Ващенко С. В., Купін А. П. та ін. Але незважаючи на значну кількість наукових досліджень у цій сфері, проблема у сфері врегулювання адміністративної відповідальності юридичних осіб так і не була вирішена.

Адміністративна відповідальність є одним із видів юридичної відповідальності, якому притаманні всі ознаки останньої.

Надзвичайна важливість інституту адміністративної відповідальності зумовлюється тим, що проступки є найпоширенішим видом деліктів, тому становлять собою комплексне негативне соціальне явище.

Проблематика адміністративної відповідальності притягує увагу як наукового загалу, так і вітчизняного законодавця. Про останню обставину переконливо свідчить той факт, що кількість змін, які були внесені до чинного Кодексу України про адміністративні правопорушення від моменту його прийняття, значно перевищує кількість статей самого Кодексу, на що цілком слушно звертають увагу окремі науковці [2, с. 37].

Інтенсивний розвиток цього виду відповідальності розпочався після здобуття Україною незалежності й був зумовлений процесами зростання підприємництва та становлення ринкової економіки. Протягом десятиліть існувала точка зору, за якою суб'єктами адміністративної відповідальності можуть бути лише фізичні особи [3, с. 103].

Але сьогодні суб'єктами адміністративної відповідальності за колективні адміністративні делікти законом повинні бути визначені організації, коло яких визначено поняттям юридичної особи. Тому суб'єктом адміністративного делікту слід визнати самостійну у правовому плані організацію, зареєстровану як юридичну особу, яка не є органом державної влади та органом місцевого самоврядування.

«Юридична» особа означає, насамперед, те, що вона створена на підставі закону, на відміну від особи «фізичної», яка створена природою і матеріально живе у часі та просторі. Юридична особа фізично не існує. Проте люди, які керують нею, майно, яке їм належить, цілком реальні, їх можна сприйняти на дотик. Сама ж юридична особа не має фізичної реальності. Проте вона існує як соціальна реальність, як той відокремлений комплекс, який є самостійним носієм прав та обов'язків. Юридична особа – це не директор чи інший орган управління, це не колектив працівників. Юридична особа – специфічний суб'єкт права, суб'єкт, про який мова іде тоді, коли його треба протиставити окремій людині – особі фізичній [4, с. 287].

На нашу думку, юридична особа має специфічні ознаки як суб'єкт адміністративного делікту, зокрема такі: 1) організаційна єдність; 2) майнова відокремленість; 3) самостійна відповідальність за адміністративні делікти; 4) фірмове найменування; 5) самостійність в адміністративно-правових відносинах; 6) наявність самостійної волі; 7) незалежність у веденні справ на корпоративних засадах; 8) державна реєстрація; 9) сумлінність намірів при створенні; 10) самоврядність та наявність юридичної адреси; 11) безстроковість існування; 12) контроль за створенням з боку держави.

Ці ознаки мають допомогти правоохоронним органам при притягненні до адміністративної відповідальності юридичних осіб за вчинення делікту правильно визначати суб'єкта, який підлягає відповідальності,

корпоративну волю учасників, місце розгляду справи про адміністративний делікт [5, с. 239-240].

Згідно з п. 22 ст. 92 Конституції України, виключно законами України визначаються засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них. Таким чином, відповідальність за вчинення адміністративних проступків отримала закріплення на конституційному рівні як важливий інструмент охорони й захисту правопорядку, забезпечення законності, виховання у громадян правової культури, поваги до прав, честі та гідності інших громадян, правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством [6, с. 107-108].

Отже, розширення кола суб'єктів адміністративної відповідальності за рахунок колективних суб'єктів спричинило певні проблеми в реалізації адміністративної відповідальності саме юридичних осіб, тому сьогодні законодавство потребує вдосконалення у сфері застосування адміністративної відповідальності для колективних суб'єктів – юридичних осіб.

Література

1. Саєнко С. І. Система адміністративних стягнень для юридичних осіб: можливі варіанти законодавчого визначення / С. І. Саєнко // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – 2010. – № 1. – С. 71-79.

2. Доненко В. В. Керування транспортом у стані сп'яніння: адміністративно-деліктні проблеми / В. В. Доненко, В. К. Колпаков. – Дніпропетровськ, 2003. – С. 35-39.

3. Ващенко С. В. Відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень: проблеми та шляхи їх подолання / С. В. Ващенко, А. П. Купін // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 3. – С. 102-109.

4. Ромовська З. Українське цивільне право: Загальна частина. Академічний курс: підручник / З. Ромовська. – К.: Атіка, 2005. – 560 с.

5. Шепетько С. А. Юридична особа як суб'єкт адміністративного делікту / С. А. Шепетько // Митна справа. – 2011. – № 2 (74), частина 2. – С. 239-243.

6. Дорохіна Ю. А. Сучасні погляди на інститут адміністративної відповідальності юридичних осіб / Ю. А. Дорохіна // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 4. – С. 107-115.